

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 7866/2021
19.01.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић, Драгане Миросављевић, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Владан Радојевић, адвокат из ..., против тужене „Комерцијална банка“ ад Београд, чији је пуномоћник Иван Березлев, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 15044/20 од 08.09.2021. године, у седници одржаној 19.01.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 15044/20 од 08.09.2021. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду Гж 15044/20 од 08.09.2021. године и пресуда Првог основног суда у Београду П 13944/19 од 20.11.2019. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се обавезе тужена да тужиљи на име стицања без основа исплати износ од 2.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 14.06.2019. године па до исплате, као и захтев тужиле за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилца да туженој на име накнаде трошкова целог поступка исплати износ од 47.300,00 динара у року од 8 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 13944/19 од 20.11.2019. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиљи исплати износ од 2.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 14.06.2019. године па до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име трошкова парничног поступка исплати износ од 17.300,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана наступања услова за извршење па до исплате.

Пресудом Вишег суда у Београду Гж 15044/20 од 08.09.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку.

Одлучујући о дозвољености ревизије, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни касациони суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији, ради уједначавања судске праксе, због чега је одлучио као у ставу првом изреке.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су 14.06.2019. године закључиле уговор о динарском готовинском кредиту број ..., којим је тужена одобрила тужиљи кредит у износу од 100.000,00 динара. Одредбом члана 6. став 1. истог уговора тужиља се обавезала да по основу трошкова обраде кредитног захтева и пуштања кредита у коришћење плати банци једнократну накнаду у висини од 2% од износа реализованог кредита из члана 1. уговора. По основу наведене уговорене одредбе тужена је, дана 14.06.2019. године, од тужиље наплатила износ од 2.000,00 динара. Пре закључења овог уговора, тужена је у понуди од 11.06.2019. године, понудила тужиљи кредит у износу од 100.000,00 динара и у понуди је наведено да ће тужиља бити у обавези да туженој на име трошкова обраде кредитног захтева и пуштања кредита у коришћење плати једнократну накнаду од 2% од вредности кредита или 2.000,00 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев, закључујући да је одредба члана 6. став 1. предметног уговора, од које зависи основаност тужбеног захтева, ништава на основу члана 103. Закона о облигационим односима, зато што тужиљи, као кориснику кредита, тужена банка није образложила из чега се трошак обраде кредитног захтева и пуштања у коришћење тачно састоји, није специфицирала трошкове, како би се утврдило да ли су они стварно настали. С обзиром на то, заузели су став да тужиља има право на враћање новчаног износа наплаћеног по ништавој одредби на основу члана 104. и 214. Закона о облигационим односима, са законском затезном каматом од дана стицања, јер је тужена банка несавестан стицалац.

По оцени Врховног касационог суда став нижестепених судова је заснован на погрешној примени материјалног права.

Према члану 103. став 1. Закона о облигационим односима, уговор је ништав, ако је противан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима, а на ништавост суд пази по службеној дужности на основу члана 109. истог закона.

Према одредби члана 1065. Закона о облигационим односима, уговором о кредиту банка се обавезује да обвезнику кредита стави на располагање одређени износ новчаних средстава, на одређено или неодређено време, за неку намену или без утврђене намене, а корисник се обавезује да банци плати уговорену камату и добијени износ новца врати у време и на начин како је то утврђено уговором. Уговор о кредиту се закључује у писменој форми, што значи да се у писаном тексту уговора мора утврдити износ кредитних средстава, као и услови давања, коришћења и враћања кредита (члан 1066.).

Право банке да обрачунава одређене трошкове и накнаде банкарских услуга поводом закључења уговора о кредиту произилази из члана 43. Закона о банкама, којим је предвиђена могућност јединственог начина обрачуна и објављивања трошкова, камата и накнада банкарских услуга и то нарочито по основу депозитних и кредитних послова. Ово право банке регулисано и подзаконским актима и то: Одлуком о условима и начину обрачуна ефективне каматне стопе и изгледу и садржини обрасца који се уручује кориснику („Службени гласник РС“ бр. 65/11), донетом на основу одредаба Закона о заштити корисника финансијских услуга („Службени гласник РС“ бр. 36/11 и 139/14) који се примењује од 05.12.2011. године, па тако и у конкретном случају с обзиром да је предметни уговор о кредиту закључен 14.06.2019. године.

Одредбом члана 17. став 1. Закона о заштити корисника финансијских услуга, прописано је да су банка и давалац лизинга дужни да кориснику пружи информације и одговарајућа објашњења о условима који се односе на уговор о депозиту, кредиту или лизингу, уговор о дозвољеном прекорачењу рачуна, односно уговор о издавању и коришћењу кредитне картице за које показује интересовање (у даљем тексту: понуда), на начин који ће кориснику омогућити да упореди понуде различитих давалаца истих услуга и процени да ли ови услови одговарају његовим потребама и финансијској ситуацији, али који корисника ниједног тренутка неће довести у заблуду. Сагласно ставу 4. истог члана, понуда се исписује на прописаном обрасцу, на папиру или другом трајном носачу података и поред осталог садржи ефективну каматну стопу и укупан износ који корисник треба да плати, односно који треба да му се исплати, а приказан је на репрезентативном примеру у коме су назначени сви елементи на основу којих је тај износ обрачунат (тачка 8.), као и врсту и висину свих накнада и других трошкова који падају на терет корисника кредита, уз одређење да ли су фиксни или променљиви, а ако су променљиви, периоде у којима ће се мењати и начин измене (тачка 10.).

На основу изложеног, следи да банка има право на наплату трошкова и накнада банкарских услуга насталих у вези са реализацијом кредита, под условом да је у предуговорној фази информисала корисника кредита о врсти и висини свих накнада и других трошкова који падају на његов терет, понудом која је то садржала.

У конкретном случају, понуда достављена тужиљи поводом закључења предметног уговора садржи врсту и висину свих накнада и других трошкова који падају на терет корисника кредита, па тако и податак о једнократној накнади за обраду кредитног захтева у износу од 2.000,00 динара, који је тужиљи и наплаћен при закључењу предметног уговора. Пошто је тужиља, садржином наведене понуде, у

предуговорној фази обавештена о врсти и висини накнаде која пада на њен терет, банка није била дужна да доказује структуру нити стварне трошкове ове накнаде, нити је таква уговорна одредба неодређена, у смислу одредбе члана 46. Закона о облигационим односима у вези одредбе члана 8. и 19. став 1. тачка 12. Закона о заштити корисника финансијских услуга. Предметна уговорна одредба није ништава, па је тужбени захтев тужиље којим тражи враћање наплаћеног износа на основу те одредбе, са припадајућом каматом, неоснован, на основу одредбе члана 104. став 1. и 214. Закона о облигационим односима, у вези одредбе члана 103. став 1. истог закона.

Тужена је успела у поступку по ревизији па јој, на основу одредбе члана 165. став 2. у вези члана 163. став 2, 153. став 1. и 154. став 2. Закона о парничном поступку, припадају трошкови целог поступка. Износ ових трошкова одмерен је према опредељеном захтеву и то: на име заступања од стране пуномоћника адвоката, за састав једног поднеска у износу од 6.000,00 динара, заступање на једном рочишту за главну расправу у износу од 7.500,00 динара, за састав жалбе у износу од 12.000,00 динара и ревизије у износима од 18.000,00 динара, према Адвокатској Тарифи важећој у време предузимања ових парничних радњи. Туженој је признат и трошак на име судске таксе на ревизију у износу од 3.800,00 динара. Туженој не припадају трошкови у виду увећања накнаде на име ангажовања пуномоћника из реда адвоката за 20% по основу ПДВ за састав ревизије, јер није доставила рачун, као доказ да је ПДВ заиста и плаћен.

На основу члана 416. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**